

Hmeljarski vestnik

Glasilo Hmeljarskega društva za Dravsko banovino v Žalcu

Izhaja mesečno enkrat — v hmeljski sezoni tudi večkrat v neobveznem obsegu
Člani Hmeljarskega društva prejemajo list brezplačno

Štev. 11.

Žalec, dne 1. novembra 1935

Leto II.

Jesensko gnojenje hmeljskih nasadov

Ravnatelj hmeljarske šole v Žalcu profesor Engliš priporoča jesensko gnojenje hmeljskih nasadov in piše:

»Hmeljarji v žateški okolici spravljajo hlevski gnoj večinoma že v jeseni povodom odoravanja v zemljo, to pa ne samo radi kmetijsko-obratnih razlogov, ampak zaradi prepričanja, da se v jeseni spravljani gnoj pod zemljo poprej razkroji in tako hitreje služi rastlini kot hrana, kakor pa navadno v suhi spomladi pred obrezovanjem hmeljske korenike spravljani gnoj. Pa tudi umetna gnojila se spravljajo večinoma že v jeseni pod zemljo, kar je posebno priporočljivo za fosforja in kalijeve gnojila. Od prvih pride pred vsem Tomaževa žlindra v pošt, od katere se daje vsaki rastlini 6—10 dkg, 40% ne kalijeve soli pa polovico, t. j. 3—5 dkg. Najnovejše fosforovo gnojilo je citrofostat, katerega se daje posamezni rastlini samo 3—5 dkg. Izmed dušičnih gnojil pride v prvi vrsti v poštev apneni dušik, ki se kmalu spremeni v sečnino, nato pa v amonjak, ki spomladi dobro služi rastlini. Izgube dušika se ni treba bati. Množina dušika se določa po kakovosti zemlje, po stanju gnojitve in rastlinskega razvoja vobče. V letih, ko nismo gnojili s hlevskim gnojem, dajemo vsaki rastlini po 6—8 dkg apnenega dušika.

Tomaževa žlindra, 40% na kalijeva sol in apneni dušik se zamorejo neposredno pred uporabo zmešati in raztrositi po hmeljišču.

Zelo važno je jesensko apnenje hmeljskih nasadov in sicer vsako tretje, oziroma vsako peto ali šesto leto. Za 60 rastlin (1 Schock) se na lahko zemljo potrosi na široko 10—20 kg, na težko zemljo 30—40 kg žganega apna. (Za 1000 rastlin torej 170—340 kg, oziroma 510—680 kg, ali okroglo 2—4 stote na lahko in 5—7 stotov na težko zemljo.) Sploh se priporoča večkratno apnenje v manjših količinah. Apno naj bi bilo kolikor mogoče fino zdrobljeno in se naj po možnosti pokrije z zemljo. Najpogosteje apnemo nasade po letih, v katerih smo uporabljali hlevski gnoj. **Nikakor pa ne kaže, da bi dajali istočasno ali v kratkih presledkih hlevski gnoj in apno**, ker bi le-to odtegnilo zemlji preveč dušika. Brez slabih posledic je, ako pomešamo Tomaževo žlindro, kalijevo sol, apneni dušik in apno neposredno pred uporabo.

Racijonelno gnojenje s hlevskim in z umetnimi gnojili v dopolnitev v primernih množinah, nadalje redno apnenje v presledkih so predpogoji za ohranitev dobičkanosnega hmeljarstva. V tako gojenih nasadih se ne le bolj-

šuje kakovost pridelka, ampak tudi krepi odpornost rastline proti škodljivcem in boleznim.

Izvajanjem prof. Engliša dodajemo nekaj pripomb. Ugledni inozemski nakupovalec hmelja je trdil, da naš golding hmelj **degenerira**, to se pravi, da se slabša od leta do leta. Pripomnil je še, da se isto dogaja tudi s češkim hmeljem in da je to posledica prestaranih nasadov in preobilnega uporabljanja umetnih gnojil, posebno dušičnih. Da se prepreči to propadanje, naj bi se opustila vsa 12 in več let stara hmeljišča in nadomestila z novimi. Kot gnojilo pa naj bi se uporabljal večinoma le hlevski gnoj.

Po naziranju starih hmeljarjev pa degenerira naš hmelj v prvi vrsti radi tega, ker mu ne dajemo, česar je najbolj potreben = fosforja. Degenerira pa naš hmelj tudi radi zanikrosti in malomarnosti naših hmeljarjev, ki so jim navodila umnega hmeljarstva »deveta briga« ali »bob v steno«! Vprašamo vas, kakšnim potom se naj torej od strani Hmeljarskega društva pospešuje umno hmeljarstvo, če se nobeno navodilo ne upošteva? Kakšno navodilo smo dali vsem hmeljarjem glede sežiganja hmeljske trte? **»Ko se hmeljska trta posuši, jo odrežemo in spravimo z vsemi listi in drugimi odpadki vred na kupe ter jo sežgemo«.** Letos je celo Sresko načelstvo v Celju prepovedalo vporabo hmeljevine za krmo in nasteljo, a tudi ta ukrep v svrhu zatiranja hmeljskih škodljivcev je ostal za večino hmeljarjev le na papirju in se ni upošteval!

Degeneriranje, t. j. propadanje naše hmeljske rastline bomo preprečili le s pravilnim gnojenjem in upoštevanjem navodil umnega hmeljarstva!

Navadni hlevski gnoj ima sicer vse za hmeljsko rastlino potrebne snovi v sebi, vendar pa fosforja najmanj. Gnoj iz greznic (straniščnik), kurji gnoj in gnoj onih živali, ki se hranijo večinoma z žitom, vsebuje večje množine fosforja, vendar pride ta gnoj pri obširnosti nasadov le malo v poštev.

Pripominjamo, da se z navodilom g. prof. Engliša ne strinjamo, ko priporoča mešanje Tomaževe žlindre, kalijeve soli, apnenega dušika in apna neposredno pred uporabo. Tudi se ne strinjamo s trošenjem umetnih gnojil na široko po celem hmeljišču — razven apna! Tako hlevski kakor tudi umetni gnoj se naj ne polaga na koreniko temveč v **polukrogu okoli nje** tako, da bo lahko pristopen tudi nežnim poletnim koreninam, ki jih poženejo pogrobane trte.

Zanimivo bi bilo slišati, kakšne izkušnje imajo v tem oziru oni napredni in moderni hmeljarji, ki delajo razne gnojilne poskuse?! **Kritika mora biti — in pouka ni nikoli preveč!**

FR. WERNIG:

Iz prakse hmeljskega tržnega nadzornika

(Konec.)

Čestokrat je bil kupec kriv, ker je hmelj zdrobil njegov basar, ker hmelja, ki je medtem **spremenil barvo**, ni pravočasno vzel itd. Predvsem bolj oddaljeni in nevešči hmeljarji se vendar v podobnih slučajih niso posluževali »razsodišča«, ker se jim je zdelo sklicevanje in poslovanje razsodišč vse preveč **komplificirano** in za kmeta vse preveč **zamudno**.

Marsikje je bilo pri prevzemih slišati obupne vzdihne: »Tako delajo s kmeti kakor z mehкими hruškami!«

Vsekakor je **neobhodno potrebno** — ako ostane v bodoče še današnji način hmeljske trgovine v veljavi! — da bo prihodnje leto pri prevzemih hmelja poslovalo **permanentno razsodišče**, ki bo **na licu mesta in takoj razsodilo**, ali je kupec upravičen hmelj odkloniti, ali ne.

Današnja institucija razsodišč je že po načinu sklicevanja in poslovanja **za kmečkega hmeljarja** vse preveč **komplificirana** in le malo uporabna, čeprav so sicer posamezni člani razsodišča najodličnejše in absolutno neoporečne osebe.

Tudi bo v bodoče hmeljarje in tudi trgovce treba opozarjati, da pri prodaji hmelja na kupu ali v balah **vzamejo in opremijo vzorce točno kakor predvideva točka 8 uzanc**.

Boljše pa bi vendar bilo, **jemanje in opremitve** vzorcev še **točneje določiti**, da bi bili pri prevzemih **vsí izgovori za odklonitve nemogoči**.

Prodajo **samo na vzorce**, ne da bi kupec videl hmelja na kupu ali v bali, pa je naravno splošno **prepovedati**.

Bili so tudi slučaji, da so hmeljarji zaradi odklonitve hmelja po kupcu alarmirali ves Žalec in pol Celja, sodišče, sres. načelstvo in državno pravdníštvo — pri preiskavi zadeve po orožnikih pa so gladko zanikali vsako krivdo kupca in **umaknili** vse pritožbe. Kaj je hmeljarje, gospodarsko šibkejše kmetovalce dovedlo do takega postopanja, ali **strah** pred denarno in po vplivu močnejšim kupcem — trgovcem, ali kaj drugega, ne vem.

6. Kupci, prekupčevalci in tekači.

Prekupčevalci so v Savinjski dolini sami letos močno izginili. Le v Žalcu tem izkoriščevalcem hmeljarjev, ki so se skrivali pod raznimi krinkami in v različnih hišah ni bilo mogoče skraja priti prav v okom. Tekom časa smo vendar nepoklicane prekupčevalce ugotovili in postavili **pod stalno nadzorstvo orožništva**. Tudi v celjsko-vojniškem okolišu smo ugotovili par samozvanih tekačev, ki niso imeli predpisanih legitimacij in katerim so nepoučeni ljudje **v strahu**, da hmelja ne bi mogli vnovčiti, zaupali blago zaradi prodaje.

Večje število tekačev brez legitimacij smo vendar ugotovili in predali orožništvu v šoštanjskem sodnem okraju, v katerem pa letos nakupovalska služba še ni bila organizirana po vzorcu Združenja trgovcev v Celju.

Vsekakor se je pokazala tudi potreba točne omejitve in določitve hmeljske trgovine, katero naj bi izvajali le **koncesionirani hmeljski trgovci**, ki bi povsem odgovarjali tudi za svoje nakupovalce. **Trgovino s hmeljem naj bi se koncesioniralo!**

Za vse prekupčevalce in tekače, ki niso nikjer nameščeni in nimajo legitimacij, pa bi morala biti **predvidena najstrožja kazen v takojšnjem zaporu in denarju**. Kazen bi se moralo izreči **na licu mesta!**

Za izvršene ugotovitve in prijave nepooblaščenih tekačev in prekupčevalcev, katere smo vzeli na zapisnik, se nepoklicani prekupčevalci **niso zmenili dosti**, ker so dobro vedeli, da bodo **eventualne kazni 10- in 100-krat nižje** kakor dobiček, katerega je nepooblaščen tekač zaslužil pri nedovoljeni kupčiji.

7. Splošne misli glede ureditve naše hmeljske trgovine.

Brezdvomno je imel **letošnji strožji nastop** oblasti **znaten uspeh**. — V bodoče pa bodo vsi naši ukrepi le malo zalegli, ako bo oblast dopustila našim trgovcem in inozemskim komisijonarjem, ki pridejo v našo državo zaradi spekulacije **z našim blagom**, da v **podponudbah divje med seboj** na račun našega obubožanega hmeljarja in kmeta **konkurirajo**. Vsi se trgajo pri inozemskih tvrdkah za naročila, katera dobi naravno trgovec, ki ponudi naš hmelj **po najnižji ceni**. Osebnó sem ugotovil par takih podponudb iz Savinjske doline, o katerih so poročale nemške in francoske inozemske tvrdke, čestokrat z navedbo imena podponudnika.

Narodno-gospodarska in moralna zaščita ljudstva v Savinjski dolini vendar zahteva, da v bodoče **produkcijo in prodajo hmelja boljše uredimo**. Divja spekulacija, panika in strah čestokrat v času hmeljske sezone našemu ljudstvu ni v gospodarsko in ne v moralno korist.

Ne gre tudi, da naš žlahtni hmelj, ki skoraj ne zaostaja za žateškim in ki je v Evropi edino poleg nemškega v resnici **žlahtni hmelj**, prodajamo — vpoštevaje kakovost! — vsled **neurejenega pridelovanja in ponudbe po najnižji ceni**, da komaj krijemo našemu nizkemu standardu primerne pridelovalne stroške. Ako bomo dopustili, da bo cena — kakor doslej! — od leta do leta **nazadovala**, nas bo spekulacija začela tudi pri **presoji kvalitete** v inozemstvu **podcenjevati** in nas bodo s časom postavili na stopnjo belgijskih in francoskih hmeljarjev, ki pridelujejo **le gróbo blago**, katero se nikakor ne more primerjati s savinjsko žlahtno rožo, katero pa so letos — v Franciji in Belgiji naravno! — vseeno prodali po Din 39.— do Din 45.—.

Ako bi pri hmeljski produkciji in prodaji že ne bilo mogoče uveljaviti **svobodnih zadrug**, bi končno morali razmišljati o nekakšni obliki prisilnega združništva, ako bi produkcijo in prodajo že ne uredil samoposebi neobhodno potrebni posebni **zakon o hmelju** — kakor imamo zakon o vinu itd. —, **neobhodno potrebno rajoniranje, določitev obsega površine s hmeljem pri vsakem posestniku**, obvezno signiranje, **koncesioniranje** hmeljske trgovine itd.

Ako se v vseh državah in tudi v naši kraljevini kaže potreba, da oblast poseže z raznimi ukrepi v

nekoč svobodni razmah raznih gospodarskih panog, je potrebno tudi, da tisoče družin hmeljarjev in davkoplačevalcev država zaščiti **pred izkoriščanjem inozemskih trgovcev in komisijonarjev**, ki ne plačajo državi — razen enega — **nobnih davkov** in pristojbin, pred izkoriščanjem **inozemskega kapitala**, inozemske in deloma tudi domače spekulacije.

Selekcija

Bonitiranje letošnjega hmelja iz selekcijskega nasada se je vršilo v soboto, dne 12. m. m. Komisija je razsojevala: 1. o tvoritvi kobil in sicer po obliki, velikosti, zgrajenosti kobil in vretena i. t. d.; 2. o lupulinu in sicer po množini in kakovosti, po barvi, lesku, finosti in oljnatosti; 3. o aromi in sicer po finosti in intenziteti duha in ali diši po česnu; 4. o barvi in lesku in sicer po barvi kobil vobče, po prelomu, po lesku in motnosti; 5. o sušenju.

Najvišje število priznanih točk: 23.

- Na 1. mestu hmelj iz Polzele z 19 točkami
 » 2. » » » Gomilskega in Gotovelj s 18 točkami
 » 3. » » » Šmartna ob Paki in Št. Jurja-Tabor s 17 točkami
 » 4. » » » Braslovč in Petrovč s 16 točkami
 » 5. » » » Žalca s 15 točkami

Leta 1934. je pa bila sledeča razvrstitev:

- Na 1. mestu Šmartno ob Paki in Petrovče s 18 točkami
 » 2. » Žalec s 17 točkami
 » 3. » Braslovče, Št. Jurij-Tabor in Polzela s 15 točkami
 » 4. » Gotovlje s 14 točkami
 » 5. » Gomilsko s 13 točkami

Nasad obsega po 28 sadežev iz osem navedenih občin, torej 224 sadežev, ki so dali 63 1/2 kg suhega hmelja, ki še ni prodan. Obiranje se je vršilo šele

dne 27. VIII, ker so razmere tako nanesle. Pravilnejšo in temeljitejšo selekcijo bi zamogel izvrševati le v to svrhu nalašč določeni zavod, ki si ga savinjski hmeljarji že dolgo želijo v obliki **hmeljarske šole** s sedežem v Žalcu. Ali se bo ta prepotrebna šola sploh kedaj ustanovila? —

Konečno bodi še omenjeno, da se je selekcijski nasad gnojil s hlevskim gnojem in da je bil petkrat škropljen z Wackerapnom.

Prošnja gg. poverjenikom Hmelj. društva

Društveni odbor vljudno naproša vse gg. poverjenike, da se naj požurijo z nabiranjem članarine za leto 1936, da se bo ob Novem letu vedelo, v kolikih izvodih se naj tiska društveno glasilo. Nabiralne pole so bile dostavljene dne 12. 9. t. l. št. 478. Članarina za nehmeljarje znaša Din 50.—.

Društveni odbor.

Tržna poročila

Žalec. V mesecu oktobru je bilo prodanih na našem tržišču okrog 5.000 kvintalov hmelja, tako da je skupno prodanega hmelja sedaj 37.000 kvintalov. Računa se, da leži pri hmeljarjih še neprodanega 2 do 3.000 kvintalov hmelja. Glede letošnje razprodaje se ne more nobeden drug hmeljski okoliš na svetu primerjati z našim. Cene hmelju so ostale skoraj nespremenjene in notirajo danes od Din 17.— do Din 33.— za 1 kg po kakovosti. Nakupovanje se vrši naprej in izgleda, da se bo še ta ostanek prodal.

Vojvodina. V zadnjem času je povpraševanje po hmelju zelo živahno in so se cene nekoliko dvignile. Posebno se je iskal zelen hmelj, za katerega se je plačevalo Din 20.— za 1 kg.

Na ostalih evropskih in ameriških hmeljskih tržiščih je ostal položaj miren, cene pa skoro nespremenjene.

Č U V A J T E J U G O S L A V I J O !

H M E L J A R J I

Zavarujte sebe, svoja poslopja in vse premičnine pri jugoslovanski zavarovalni banki

S L A V I J I

ki je po vsej Sloveniji najdalje poslujoč domač zavod
 Centrala v Ljubljani telefon 21-76 in 22-76
 Podružnice v vseh glavnih mestih države
 Zastopstva v vseh večjih krajih Dravske banovine
 Vsa potrebna pojasnila daje brezplačno naš
 glavni zastopnik g. Jože Aubrecht v Žalcu

Celjska posojilnica d. d. v Celju

v lastni hiši Narodni dom

Glavnica in rezerve
nad Din 16,200.000

Kupuje in prodaja devize in valute

Izdaja uverenja za izvoz blaga

Sprejema hranilne vloge na knji-
žice in tekoči račun ter nudi za
nje popolno varnost in ugodno
obrestovanje

Podružnici:

Maribor, Šoštanj

Umetna gnojila, krmila, travna in deteljna
semena, galico, žveplo, cement, vsa sredstva
za pokončavanje škodljivcev na drevju in
hmelju, sadjarsko in vrtnarsko orodje, kme-
tijske stroje, pluge itd., specialne

škropilnice

za drevje in hmelj ter vse druge kmetijske
potrebščine oddaja najceneje

KMETIJSKA DRUŽBA

r. z. z o. z.

Skladišče v Celju

Aškerčeva ulica

(nasproti cerkve sv. Maksimiljana)

Naložili boste Vaše prihranke najboljše in najsigurnejše

HRANILNICI DRAVSKE BANOVINE

ker jamči za zavod ne samo znatna rezerva,
ampak tudi dravska banovina z vsem svojim
premoženjem in vso davčno močjo

Podružnica v Celju, Cankarjeva ulica 11
nasproti pošte

Izdaja Hmeljarsko društvo za Dravsko banovino, predsednik Rudolf Lorber, župan v Žalcu. — Za uredništvo odgovarja:
Petriček Anton, nadučitelj v p. v Žalcu. — Tiska Zvezna tiskarna v Celju: predstavnik Milan Četina v Celju.